

Landskap: *Skåne*Upptecknat av: *Herman Nilsson*Härad: *V. Göinge*Adress: *Plattena bot 231, Hässelholm*Socken: *Skoby*

Berättat av:

Uppteckningsår: *1942.*Född år *1877* i *Skånska försam.**Ljuddomar i äldre tid.**s. 1-4.**Flora gubbar och grummar.**s. 4-16.**"Lassa Måns" som hittade på en
mars spelregel.**s. 16-26.**"Hemma Hanne" skulle bli skrift, -
var "kärlekshäring".**s. 26 -**-30.*

Landskap: *Skåne*Upptecknat av: *Herman Nilsson*Härad: *V. Göinge*Adress: *Plattena bot 231, Hässelholm*Socken: *Skoby*

Berättat av:

Uppteckningsår: *1942*Född år *1877* i *Skärhagens försam.**Lynddomar i äldre tid.**s. 1-4.**Flora gubbar och grummar.**s. 4-16.**"Lassa Måns" som hittade på en
mars spelregel.**s. 16-26.**"Hemma Hanne" skulle bli skrift, -
var "kärlekshänig".**s. 26 -**-30.*

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 8391:1.

Landskap: Skåne

Härad: Västra göinge

Socken: Stoby

Uppteckningsår: 1942

Upptecknat av: Herman Johansson

Adress: Stallets bon 231 Hässelström

Berättat av:

Född år 1877 i Skärkinds församling

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjukdommar i äldre tid.

Hadde många olika åsikter bland folket om sjukdomars uppkomst. En del hade de kommit åt i vädret, vare gastablästa det var då de bästa förste medel mot det att söka sig, fick de smitt i ett av benen, såsom smitt under den ena foten, då hade de trampat i en jordborra. Så ett fall som folkets tankesätt var, om en tog en kapp och satte i marken, och sprang rundt ikring den, och där någon sedan kom till att trampa över denna borra kunde de få smitt i den foten som trampat över trälen, jordborras i foten. Och andra människor kunde få en del kloka, att gå deras ärenden att ställa ut sjukdomar, som skulle på en visst klokes sätt vara utsatt på en särskild plats, där den skulle passera som skulle bli avfärd som värmen tillställt, men ibland kunde en olycklig komma i vägen och få det, den andre kunde av en ödes strickelse gåt fri.

Skriv endast på denna sida!

Sjuktider om sjukdomars natur och orsaker.

Där var fall när folk fått sjukdomar, och man trodde att en avvärd förgiftad dem, och vidskräkten var stor för en sentio års tillvaka, och följde i senare tid.

Batmen 109: Psaltaren skulle de läsa ett helt år ligande och fastandes varje morgon, över den ville läsa livet av. Men efter skulle den ha dött, men försummade de sig så kunde de själva stryka med på kroppen. Jag vill här omtala folket om sådanna fall som jag härde berättas i min barndom, en husar hade blivit försäkrad i en bondelott, men en ung bondson slog honom ur brädet och han blev gift med henne, husarens mor hade sytt om att komma lite mer än sät fram, som de kallade om dem som behandlade mystiska förhållandena. Bonden blev sår efter åkten skapet sjuk så de läkare, men han avstygade och dog efter en par års giftermål, han blev på visad att söka klota när inte läkare hjälpte kunde bota honom. Men han var en man som stod över all vidskeplig tro, för då var där ingen hjälp när han inte ville söka klota, och det skulle han gjort med det samma så det inte gått för långt.

men nu "härnes" han bär sädde folk. Och det var nämnda kvinnan som
läst bost luvet på honom. En storbonde i byn blev ovän med denna
kvinna en gång, och som hon hade till vana när hon blev arg, att
hon tog upp kjolarne och visste dem ändan och det gjorde hon för
denne ovän, men han hade ett heitigt humör och var vid tillfället
lite modig till sinnes, så innom hon fått ner kjolarne insladdade
han en kraftig spark i hennes akterspegel så där blev märke efter
43: skosula, han blev en tid därefter sjuk och avled en par
månader därefter, och det blev bland de fröende gammorna det talas
där fäth han för han sparkade till henne, Men de kunde ju inte
utgå ifrån hon läst luvet av honom, för det var ju för kort tid
i detta fall. Thennes husbonde som de hade sitt togsställe
under, hade ligger i fejd under de tider de skulle göra dagsverke
som de senare ändrade till att betala med pengar, och då blev
förhållandet lite bättre de skulle göra 100 mans dagsverke, 50 kvinnas
dagsverke, och då kan man inte förtänka om det kom till att
skära sig lite mellan husbonde och togsare, mest sedan dessa
man och kvinna började att bli gamla, och krafterna sänka av.

L. U. F. 29

och senare blev förhållanden bättre, en jul blev husbonden ljuden
det till Torparen hans söner voro hemma och han blev ljuden på lite
av varje, sen kom han hem och för honom ^{en} lilla ville väcka sin hustru
så gick han in i lädan och lade sig, och om morgonen var han förkyld
blev sjuk och dog immans veckans slut, det var ju en förkyllning,
men nog ville en del av de gamle tillvila Torparens minne att han
var skuld till hans död. Men det var synd om denna kvinna
för det var efter min uppfattning en gammal snäll kvinna.
Floka gubbar och gummor.

Floka ha vi från gängen tid den mest bemärkte naturtåkaren
Anders Hansson i Tagla, Hallaryds socken. Det var i ordets
fullaste bemärkelse en flok man, en naturman som såg i naturen
det som ej andra vanlige människor uppmärksammade. De antade
honom att skapa fram fjurgood, och gärna kom det slutna fram, tack
vare den sådla fjurarna hade för honom. På en gästgivarögård
ha de blivit av med ett par hästar. Och de sökte hjälp hos
Anders Hansson att få hästarn till rätta. Han medföljde budet
det för att se sig för. När han kom dit såg han med en skarpsynt.

41

ACC. N.R. M. 8391:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blev att det varit ^{två} om stalden, den ena större och den andra mindre,
och på natten fram hästarna hem i stallet. Det var en gång så att de
hade med den lade att göra, och de trodde att de hade svart komst böcker
de täste i. Enders Thomsson kan kunde säga dem vad ärendet de
hade de som kom och sökte honom. En gammal kvinna bodde i en
backstuga i Rattingslövs skog hon var värfbruden så hennes arbete
med strumpstickning som var henne en hjälp till den lilla komman
understöd av två kronor i månaden, så blev hon gäende bud till
Enders Thomsson, med femtio öre för varje bud och lita mat till förel
kost, och de som kom till Enders Thomsson, fick frit husdamm för natten
och en fälig som nämnda kvinna, som hon sade fick mat där också.

Denna kvinna hette Pernilla hennes man som var avlidet för en
det är tillbaka. Hette Gustav, hon benämndes i byggen "Gustavs Pajmla".
Så en gång när hon var där, så ett bud hon hade, de hade väntat
pengar till att betala med, för de sade att det är inte säkert hon kom
värda. För hon lämnade budet "Sade han". För att det var de som inte
trodde jag kunde värda. Ställa hon tjugoårs hade hon varit mycket
omtyckt till i yngre och medel ålderns dagar, men sedan hon blev äldre

vilde han inte befattna med sådana saker, för de fingo presterna sig härligt och var sista vid dessa sakers utförande sade de gamle.

En skräddare i Lång, Tjraberga socken det var ortens byskräddare med gesäller och lärpojkar var mycket ute i byggen och bydde, som skräddarne var i spårhussträttens dagar. Han hette Svane, och vid ett tillfälle han var borta och bydde, och kvarstannade över natten på platsen där han var, och vid det tillfället hade tyven gjort inbrott i bonsthus som inte fanns mer än hans kinnar och han hade ingenting först, och där hade stulits två packor tyg. När skräddaren kom hem och fick vetenskap om stölen, som de han bud till Anders Bonstons om detta, och skräddaren fick det beskedet att onsdagen i veckan telockan tre på eftermiddagen kom där en person som bar en större paket, och blev över en ställe och gick fram och tillbakat i hans "tycken" - "äper tomte" och då skulle de tagu fatt honom, han var under den veckan borta och bydde och andelar gjorde bara Anders Bonstons bud, om bevisen när han kom hem, sade kinnarna till honom att de hade gjort bort budet. Men sade här kom en part och var en stor paket blev över stället och gick fram och tillbaka i tycken på den utsatta tiden som var bestämd.

6)

ACC. NR. M. 8391:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och när han gått der en tid sedan gick han samma väg tillbaka och tog
paketet med sig. Och jag var ju så rädd så jag tordes inte gå ut och tilltala
honon, sade kvinnan till mannen. Och stredelaren gick en isle om sitt ligg.
Jockaspe. Pål hade varit vid Kristianstads marknad och på hemvägen
tog han in hos Fränne i Prävinge. Pål hade godt om brännvins med sig,
hans fördräng. Lars körde för Pål, och han ville de skulle fräsa hem
för blev Pål full så brukade han att lägga sig var han var, och han hade
alltid god om pengar med sig, men Pål var envis och söm gjorde de, och
han blev full, Lars tog ingenting vidare. Pål somnade in. Lars kom gick ut
och pratade med Fränne, när sedan Pål vaknade och de kom hem och
han såg om sina pengar var han bleven en med 150 kr. Han sade till Lars
tag och rid upp till Anders Hansson och tala om stolen för honom så kan
han nog skaffa pengarne tillsätta. Lars red upp till Anders Hansson
och när han fått meddelandet om detta sade han, ja han är rik men han
är lite vändstos med sina pengar, men den och den dagen så kom Pål
gå upp åt bokshaven vid en ställe mte så långt från gården sitter
en kvinna och sover, och har pengarne i handen. Pål fick detta
meddelandet och den dagen gick han ut till den omtalade platsen så kvinnan och

7
Sov, och hon blev väckt och Pål fick sina pengar.

På ett marknad i Bröby blev en kreaturshandlare från Småland
ut med 500 kr som han hade förvarade i en julämbok i haggsockens
innerficka, denna översock hade han hängt i gästgävergårdens försluga och där
glömt bort julämboken, där var en småbonde kvinna från göingbyggdars
spogssocknar som var med sin man vid marknaden och hade ut en
händelse sett att denne kreaturshandlare hade godt om pengar, och sett
när han gått i på gästgävergården, och var han hängde sin översock,
och hon passade på vid ett tillfälle när att ingen såg det att ur märmda
socks ficka taga julämboken, och ur den taga 500 kr, och sedan försvann
hon från marknaden och begav sig hem. När kreaturshandlaren upptäckte
stölden, anmärkte han det till den vid marknaden varande länsmannen,
men som ingen sett när stölden begåts kunde de ingenting göra, när
kreaturshandlare kom hem sände han bud till Anders Fländers, och
han sade till budet, säg till honom att han hängen sin sock i försluga
och i den fickan som julämboken var i när stölden begåts, så om morgonen
därpå så skall pengarna vara hemma i julämboken.

Kvinnan som stulit julämboken hade några dagar efter stölden ingen so

hon kunde om natten inte se och om dagen ingen ho och ingen mat
vidare kunde hon förtära, och hon fick en sådan lust att begiva ^{sig} iväg med de
stulne pengarna, men hon visste inte var kreaturshandlaren hade hemma
men ^{en} natt steg hon upp och klädde sig och tog pengarna med sig, och hon
hade ej tagit något av dem, och begav sig iväg, hon liksom drev iväg av osynliga
väsen, hon gick mil för mil, i följden hade hon tankar på att vända om
men då var det som någon ställt sig i vägen för henne, och hon fick ge sig
vidare iväg, till sist kom hon till en gård där fick hon en ingivelse
att det skulle hon gå, hon kom in på gården och gick in i förestugan, och
där hängde socken som hon stulit plånboken innehåll av, den tog hon
upp, och tog fram de stulne 500 kr och stöpnade dem i plånboken igen,
och gav sig sedan iväg mot hemmet som blev henne en daggs väg tillbaka.
Om morgonen när kreaturshandlaren kom ut och såg om sin roth
och plånbok, blev han förvånad när han såg sina pengar där, nu hade
där ingen sett när kvinnan var där, för Anders Hansson hade sagt
att ni skall inte bry er om någonting utom låta mig sköta om det så
skall nog pengarna komma till rätta, och det kom de. Han var tröad
av folket att han kunde se genom människornas förlär och lotta deras tankar.

En källaremästare i Bällingstör hade en flicka som var född
 idiot och utvecklade sig inga i väntan blev ej större än att fickas julats
 i en barnvagn, och fickas matas som ett barn, och levde till hon var 12 år
 gammal. Föräldrarna hade sökt läkare men någons förbättring var ej
 tänkbar, de sökte även Anders Hansson, en bonde skjutsade fadern
 dit för han skulle förhöra sig om barnets förhållande till något bättre
 med någon inböring. När de kom till julatsen där denne omnämnde bodde,
 och han gick utomför huset i sin trädgårdstappa så frågade skjuts-
 bonden honom om han visste var Anders Hansson bodde. Ja det vet ni väl
 för ni är ju komma hit för ni skulle träffa honom, och ni vore ju inne
 i malbastället och frågt er vägen, så är ni komma rätt, är ni Anders
 Hansson då, sade skjutsbonden. Ja trodde du såg ut som en trollgubbe,
 men du ser ju ut som en vanlig onämiskad sade den sist nämnde. Ja jag
 är inte annat sade Anders Hansson, så omnämnde de sitt ärendes.
 Källaremästaren visade ett klädesplagg som barnet haft på sig, som synades
 av den kloke, han sade med detsamma att här är ingen hjälp men ni får ha
 den släskaren o darsst med i en del år ännu. Skjutsbonden, sade jag
 har en pojke hemma som har en onämiskad här på sin arm, och visade på

10/
sin arm. Nej sade den blöke han har ingen knuta på armen, men han
har fått en knuta i huvudet för han föll ihull, men den är det ingen fara med
får den svinter snart. Hur kom du velå det men här är en massa
käringer som springa här och talat om så mycket de velå sade skjut
bor den, så talade han om denna händelse för mig.

En man som skulle på besök till Anders Hansson så i Öusby
träffade han en sjukare som han kom i tal med, och obehämt med
vägen dit och förfrågade sig av honom, när han hörde han skulle dit, sade
den tillfrågade. Ja så långt behöver du inte gå, för jag är som till
Anders Hansson, och jag skall kunna ge dig lika goda råd för jag har ju
satt mig i en god del av hans lärommer, sade den tillfrågade, det var en
sjukarens fall som sökte för sin hustru, den besökande. Du skall
få ett recept av mig så behöver du inte gå den långa vägen sade
Öusby bon, och det fick mannen och fick betala det med 1.50, men han
skuldes ifrån honom sedan, men han började att tänka över det sedan
konste jag är bliven lurad, jag tror likväl jag går dit ändå när jag
är kommit så långt. Han gick dit vägen till Wisselofta och en styg
harp mid därifrån till Tåglä i Hallaryds socken där Anders Hansson.

badde. När mannen kom dit, och väl han påträffade den kloke sade han: Ja du är bliven lurad i dag men sätt i so och tala om ditt ärende. Så skall han snart vara här som lurade dig, om ett par timmar kom en ^(man) springande in i Stugan till Anders Hansson sveltig och onöfödd. Ja så du är min son sade Anders Hansson, jag har inte se på jag har någon son i Ousby, men betala nu tillbaka ^{det} som du lurat från mannen, det lämnad ^{han} betala med det samma, gör inte detta om igen för då kan det gå värre för dig en annan gång sade den kloke, och sedan fick ^{han} gå mot hemmet igen.

En gammal kvinna Bengta Jillsen född i Kallaryds socken och personligen bekant med denne kloke har talat om många episoder om honom. En gång blev hennes mor hastigt sjuk och hon blev strickad till den kloke och söka för sin mor, när hon kom dit och sagt sitt ärende, sade han ni skall sätta på vattnen och lägga på varma ornslag om magen, och jag tänker när du kommer hem har det stesjyft, men ni kan ju lika väl göra det, och när hon kom hem var mor uppe sade berättelsen. Hon om talade att där var ett julagille på ett ställe i byn, och där var Anders Hansson med. Ungdommen

dan sade där, och han var vid gille och i umgänge med folk glad och
brevlig, och då hade han också fått sig lite till bäska. Så stod han där och
såg på när de unge svängde om, när de gamle gå med rygg och hoppa,
och han började och stå och knäjsa och hoppa och sån som det var vora
alla både gubbar och ^{kvinnor} gummor rygg och hoppade så länge som Anders
Hansson höll på, och han sade att de hade aldrig haft så roligt vid
något julagille som när Anders Hansson var med vid det och hoppade.

Anders Hansson var en gång i sällskap med en person och
kom förbi en gård som tillhörde en släkting till honom, jag får låta
min släkting veta att jag kom förbi där, och med det samma blev
det ett oväsen och buller på dennes vind, då skällade Anders Hansson
och sade nu fick han höra jag gick här förbi.

En kvinna från Håstveda var på besök hos Anders
Hansson och det blev ut åt kvällen innan hon blev färdig att gå
därifrån, och han ville hon skulle stanna där för natten, för de voro
mycket gästfrän när de som kom på besök. Men han sade att han
hade sagt, hon skulle komma hem på kvällen, hon skulle gå vägen
till Ousby, och sedan sesa ned äget därifrån till Håstveda.

Ja kan du inte, har du lovat du skall komma då väntar de på dig
 där hemma, och det är mörkt och vackert väder och där är ingen
 som kommer att göra dig något illa, men när du kommer es till en
 grind, och har öppnat och gått igenom den så hör du steg som kommer
 efter, men du behöver inte att bli rädd för det är gammal man
 och han gör dig inte något illa, och ni får sällskap en fjärdings väg,
 och då går det alltid lite lättare och tiden går fortare när de äro
 två sade Anders Hansson, och den besökande gav sig iväg och hon
 gick fort med tanke att hon skulle komma i rätt tid till läget.
 När hon kom den andra sidan Kiselstoftet mot Ousby, kom hon
 till en grind hon öppnade den och gick igenom, då hör hon fotsteg komma
 efter sig mot grinden, då blev hon lite bly: "som de sade när de blevo
 rädda." Men jag tänkte ja det får bli hur det vill jag skall
 och höll grinden öppen till den vandraren gått igenom, och det var en
 äldre man, hon hälsade, och tackade för vännligheten, och vi fick sällskap
 så lång vägstreck som Anders Hansson sagt, och vägen gick fortare
 All denna kvinnas ord voro samma i denna hennes berättelse, och
 är jag övertygad om för det var en sanningssyntig människas.

En gammal kvinna boende med sin familj i en backstuga på en torplägenhet, började se dåligt hon kunde knappast vid den tiden på dygnstid då de hade ljus lände inte mer än dunkelt se den lilla lilla primitiva lampsten i backstugans rum. Hon visste sig ingen annan Sådär än hon gick upp till Anders Hansson för att söka bär för ögonen, han gav henne Sådär att börja att snusa i näsan, och därtill gav han en skriven recept på ögondroppar hon skulle köpa på apoteket och droppa i ögonen, det gjorde hon och hon blev bär och hade ej sedan mer ont i ögonen, snusa det höll hon på så länge hon levde och blev över ättio år innan hon dog.

Det varsk minns jag en recept han utskrivit: 'dra mamma stycka, och tolv mamma kraft.'

För utvärt bruk: Sen oja & öre sjukolja & öre fenistwai & öre terpentin & öre ett halvt teaskealer brännvin, blandas tillsammans på en flaska omskakas före användandet

Hon utskrev i flesta fall det som skulle köpas på apoteket, utan till en del sjukdommar, det som de själva kunde plocka från växtsäker, jag minns en kvinna som hade sådäregat hon om om ett medel mot

15)

ACC. N.R. M. 8391:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skäktor = väggläss. Plocka "pass" de mindre grönarna med tår, och
lägg i sörparne så ge nog skäktorna sig sade Anders Hansson,
det gjorde den frågade och blev av med sina skäktor. Pass = (getnos).
Det var en märklig man som kommer att talas om bland folkets
generationer framåt, och man kan vetä vad dessa plocka betydde för
folket i de tider och långt från tåtare. Han förutspådde sin dödsdag
att han skulle lämna det världstiga en natt det blev en sådan storm
så det hade inte varit en sådan i minneminne han dog när jula
stormen drog över landet 1902.

Lassa Nånst

En by utspregel som levde för en del tiotal år sedan sin nästa
tid bosatt i Ballingslöv, men i ungdommen vistats i de andra
närgränsande byarne, men många historier har berättats om honom
och fortlever än bland folket, men det yngre folket har mindre
vetenskap om hans historier, så det mer försvinner men det är värt
att anteckna och förvara för kommande tider. Jag har hört många
av hans historier i min barndom av hans sondotter, hennes far
hette Lars Nånsson, men hade oronnet Horn, dottern hette Hanna

161
mäst benämnd Thoma Thoman, han var på äldre dagar bejarnad
om berömande fragehäring, och bodde inhysses hos en gammal änka.
Det kallades hon så till hemmes, för att han många kvällen till mitt
hem och många gånger berättade hon om sin farfars berättelser.

Lassa Nörs tjänade hos en bonde och blev av honom tillsagd att
på lördagskvällen spärra hästarna ifrån när solen gick ner. Nörs
var i arbete med att köra ut gödsel och när han med sitt gödsellars kom
på en hög backe på vägen på högsta av backen. Såg han solen gå ned.
Nörs gjorde hästarna ifrån lasset och ledde dem hem, medan gödsellars fick
stå på vägen söndagen över. Och då Nörs skulle fortsätta sitt
sade han. När jag kom på "lade led" (som den uppförbacken kallades) höll
solen på att gå ned därför spärrade jag ifrån.

Den tiden han levde var den gyllene skjutetiden, då varje bonde fick
fortskaffa de resande efter order ifrån vederbörlig gästgivarvärd.

En dag anlände trätkasten med bön att bonden måste sända
två löshästar till gästgivarvärdens. Den resande hade fjärr selar
och vagn. Nörs utförde detta uppdrag på så sätt, att han
stängde hästarna lösa på vägen utanför gårdens klatschade ett slag

med piskan, och drev dem på så sätt åstad. Inlörd till gästgivare-
gården råttade ^{borst} hästasten. "Var har du löshästarna? frågade denne." "Där
spring de," blev svaret. Därmed pekade han med piskan utåt fjung-
backarne, där hästarna sprunget i vilt stek. In fasttaga dem var
omöjligt, och den resande fick se sig om efter hästar på annan
plats. Norns prästod, att man begär löshästar och han hade gjort sitt bästa.
Mellern husbonden och Norns hade träffats avta att den förre skulle
få hälften av de drickspengar, som den senare under sina skjutsresor
erhöll. En gång då Norns kom hem från en dyrtida resa, frågade
bonden efter drickspengar. "Där har du," blev svaret. Och därmed gav
han bonden en örfyl, så att denne höll på att tumla omkull. "Jag fick
tvänne sådana östingar av den drummen jag skjutsade," sade han.
Andra drickspengar har jag inte sett till. Husbonden hade förslagit
ackorden och måste därmed låta sig nöja.
När han en gång av sin husbonde blivit tillsagd att harva en timme
det var när de harvade med den tidens träharvar de skulle låta harven
gå i den yttersta rissen, det kallades "enrätt." Norns tog det att han skulle
vara harva en trätimme i harven, och blockade bort de andra av

harren, men bonden var ej belåten med besöringen, men Nöms
förklarade han gjort efter befattning.

En gång blev Nöms befälld av sin husbonde att en natt föra
Pränge marknad passa en grind intill ett sädesstycke så att inga
kreatur som marknadsfolket hade löst drivande åt vägen kom in i
sädesstycket, men Nöms hade bara fått befattning att passa grinden,
och det gjorde han, för han tog ner grinden, och tog den med sig upp
på en backe och låg på den hela natten, om morgonen kom bonden
och där hade varit kreatur inne i säden och grinden var väck.

Nöms kom bärande med grinden och husbonden sade hurudant han då
skött de i natt, kreaturen har ju kommit säden, jag har inte fått
befattning om den, det var bara grinden jag skulle passa, och det
har jag gjort jag har ligget på hela natten, så där är ingen som har
kommit åt den," sade Nöms.

För Nöms slutat sin drängjakt, blev han bursar för Gulastorp,
men berigastuet blev ej i hans tycke. Inom kort rynde han, men
blev ganska snart åter fastlagen och dömd till till jerryget. Men boken
tog han även lugnt och kallt. "Slän i pojkar" sade han under.

intentionen, det är Gulastorpa Erbjuda ni bankar.

Efter militärjörn sten tog han plats i socknens prästgård. Men ej heller där kunde han låta bli att driva sine spektakel. En söndag bad prästen honom springa upp i bagen efter hästarna. Nims gick men kom ej igen. Prosten, som fruktade att komma försent till gudstjänsten i anledet, skände en piga efter honom. Hon fick då se Nims springa efter hästarna det värsta han kunde. Dessa springa som det gått livet. Vad gör du då Nims, eftersom du inte kommer utropade hon. Prosten kommer ju försent till mässan. "Han har inte bett mig köra," förklarade Nims. Han sa de bara, att jag skall springa efter hästarna. Och detta har jag gjort så jag är alldeles förbi.

En vinterdag med stark snöyra hade prästgårdens folk varit i skogen på strängt arbete. På kvällen när folket var samlat i folkbastugen och intogo sin kvällsvard och efter en arbetsom dag voro de alltnänt matpriska, och Nims hade en god matlust.

Och prosten gick fram och tillbaka över folkbastugens golv, sökande löngepipa, så infaller prosten: Cyrek säger att man skall inte överlasta snagen med mat. Hadde Cyrek varit med i skogen

idag hade han sagt någonting annat i dag," sade Nims, "prosten gick ut av folkastugan med det samma.

Efter några års tjänst köpte han en stuga på Båtingslövs ägor. I den där drev han sina uppståg. En gång gick han till byns kvinnor, och lånade under någon förevändning deras stekjärn, dem han skrapade sena från sot och rost och putsade upp dem. Så byns äldre män fick han låna bybornas och när han blåste i det främre öronen. "Det är inte ex jag vill tala vid det är kvinnorna," upplyste Nims. De senare komo då tillstådes funno de sina stekjärn ligga på byns grannstaden. "Här får ni taga era järn," sade Nims. Men det var svårt för kvinnorna att blanda de uppputsade järnen, varav en del av dem voro så tunna av skrapningen att det blivit hål på dem. Och för att finna var och en sitt kommo de i gråt. Ett gick efter Nims berättning, ty han hade slagit ved om, att han skulle få gumorna i luften på varandra.

En gång lånade han "surdegen" av alla gumorna i byn. Så när de skulle baka, gick den ena gumman till den andra för att låna surdeg. Men hos alla hade Lassa Nims varit och lånat.

allt de hade. Det blev nu stort gny.

En gång kom länsmannen förbi hans stuga. Då passade Hans på och klor upp på taket. Där lade han sig och höll över ryggringen. När länsmannen såg det frågade han: "Varför ligger du där?" "Jo" sade Hans, när sådana pralar komma, får man hålla ^{fast} om vad man har.

En söndag om vintern ville hans kvinna till kyrkan, och Hans gick till bönderna i veckan och höorde med bönderna om de kunde få skjuts med någon till kyrkan om söndagen, der var ett fint städföre, men alla nekadde och Hans kunde inte få något. Men Hans var knepig som alltid han hade en liten ställe, på den sprutade han långastänger tvärs över städen i längd med vägens bredd, och på stångerna fästade han dombjällor och kobbfällor, söndags morgonen var ^{han} tidigt uppe och gjorde skjutsen i ordning hans kvinna. Satte sig på städen, och Hans hängde en dombjälleskins om halsen på sig, och körde sedan iväg han var den förste ^{vägen} att (när han körde bakväga, kom kyrko skjutsarne efter honom när de började närma sig hans ställe började Hans att hoppa, och till värre samlade

Dom bjällekran sen han hade på sig, och hästarna i den främste skjutsen kunde ju inte komma förbi Nöns etipage, och därför fick hela skjutsraden komma efter, och därför kom Nöns först till kyrkan. En gång var var Nöns vid kyrkan, och som sedan var samlades en del av kyrkfolket i vapenhuset innan det ringades till ingång. Som det var mycket vanligt på den tiden, att på grä eller vita vadmalsbyxor var ^{eftersidorna} på dem insydda revärer. En storbonde från Ballingstöv hade ett par ljusa vadmalsbyxor med mörka revärer, bonden hette "Bonde". Nöns hade också revärer på sina byxor, men de hade han fjärat dit, en sand med fjära på var och en av byxornas ytersidor, som Nöns såg Bonde i vapenhuset gick han bort till honom, och sade du har haft en besedare sprida du än jag te dina revärer, vi får måla, vem som har bredast revärer, sade Nöns, och satte byxor ^{na} upp mot Bondes byxor och fjärade ned dem. Och det är ju alltid så att kunde de göra något hyss, åt en storbonde, så skrattade även stora och små åt det.

På gamla dagar var Nöns ful och grå. Så kom han genom byn

och smådjurarna sprang i kör och gjorde spe ut honom. Då sade folket till honom: "Låt smådjurarna driva med dig: 'De små valpar kan bli stora hundar,'" sade Nils. På gamla dagar fick han flytta in i sockenstugan. Under den tiden brukade Samelby och Liv skvadronerna av Skånska husarregementet på sina befälsböden på en hed i närheten av byn. En gång då man höll korum var Nils med som åskådare. Förvånat som alltid stäppade han framför fronten till rytmästaren. Från detta liv frågade han, "Vej det är det inte," ljud svarar barskt och avvisande. Ja, så har jag aldrig sett så många dömska på en gång! Sade Nils och gick därifrån.

En gång kom prosten Jönsson in och såg om de gamla i sockenstugan. Nils låg i sängen och läste i en visbok och småsång också. prosten Jönsson sade till Nils, ni skulle ha något annat och tänka på när han snart är med i sjöfärdslaget. Ja men det är ändå saligt och gå igenom de gamla glada vittorna ännu innan en går från det världsliga. Sade Nils. En av gubbarna hade de sist dagarna Nils levde passat upp honom. Så sade gubben till honom du skall väl ge någon något för besväret. Det skall du få med

det samma "sake Nans, och kom hit." Gubben gick bort till sängen och Nans reste sig och gav honom en ösfis. Detta är det enda jag har och geva dig. Och en dag efter frågade gubben igen, ja men skall jag inte få någonting efter dig. Ja skall väl kulla upp något sake Nans. Somme dag han dog var han uppe och gjorde en konst i gubbens hatt, och sade om har du fått så mycket jag har och ge bort, men vad gubben tyckte förmådde ej berättas. Det är en av de generations historier som går från släktled till släktled, och många gånger tillåtas och skannas.

Et hus vid Baltingslös station som medrens för en tredtioferm år sedan hade bebott av Nans. En son till honom, kallad Lassa Hörn, bebodde efter faderns huset, och en dotter efter denne systerinne, hon hette Hanna, benämnd "Hanna Hörn". Hon bodde hos en gammal enke som egde en backstuga på n: 5 i Baltingslös. Hon gick mycket till mitt föräldrahem, och om kvällarne såg hon och berättade dessa historier om sin farfar och jag såg med spända öron, och hörde med uppmärksamhet, och tvifligt intresse som är vanligt för pojkar i den åldern av tio år jag

de var

Hanna Hamman:

Vår dotter till Lassa Nöns son, Lasse Horn, hustru
om hon varit militär, och därav fått namnet är ej mig bekant
om hon talat om det, har jag nu ej hört det. Hon var i kyrkoboken
uppskriven under namnet Hanna Larsson, gick under benämningen
"Lassa Horns Hanna." Eller helt förkortadt "hornan", hon var till åren
när jag var pojke, ett stort grovt fruntimmer, och skulle i sin
ungdom varit mycket stark, och hon utförde också hårt arbete
hon flåttackade, bröt sten, dikade, band kvastar, och på äldre
dagar köpte hon en gammal backstuga, den tillbyggde hon
och skaktade till blivande delen, och var behjälpsig med det trä-
arbeten som behövdes, hantverket hade hon själv. Hon var i sin
ungdom kommit på kant här i livet, hon hade skaffat sig ett
barn, "oäkta" som de barn i den tiden kallades som voro födda av
ogifta kvinnor. Vi hade i den tiden i Stoby kyrkoherdens
Gerio, och som ung, och den tidens ville följa den tidens
kyrkositet. Hon kallade det att slå skrift, för hon brukat

mot skriftens bud. Hon beredde sig tidigt en morgon gjorde
sitt barn i ordning, "det var i svepet då," och gick från Bellingstov
till Stoby, kom till prästgårdens tidigt på morgonen, innan någon
var uppstågen där, hon stod en stund utom för, sedan knackade hon
på dörren. Så kom en av pigorna och öppnade, och frågade men
de kom så tidigt, jag har lång väg hit, och därför fick jag gå så
mycket snarare, hon kom in, men det var en kall dag och hon sade
i från att de fick elda i kakelugnen för hon hade det lilla barnet
med sig och det behövde värme. När det blivit varmt löste hon
svepet om barnet och bytte om på det så blev där en odel i rummet.
Och om en stund kom kyrkoherden, han tyckte det lukade illa,
och sade att barnet kunde nu lätt vara hemma och inte lagit det med
er. Ja var skulle jag lämna ingen, och vem ville ha en flicka
hemma unge, "sade Hanna". Men nu vill jag ha mat för jag hade inte
^{ett} något laga med mig, och glöten får ha något "sade Hanna". Och Hanna
fick gå in i prästgårdens kök att få mat, sedan fick hon till
kyrkoherden i förhör, men hon var mycket beläst och ett godt minne,
och svarade på alla de frågor kyrkoherden tillställde henne och

gav kyrkoherden sådana frågor som han hade svårt att besvara, kyrkoherden tyckte att när hon visste så väl att ^{hon} fjortio ^{fyra} var så väl bevarad i boken, hade hon inte där att göra så, han sade hon behövde inte komma mer. Hon förstod hon var inte god att tagas med, och hade nog lite gry efter sin "farfar".

Hon hade i sin krafts dagar ocklat mycket av den vilda skogsmarken. Hon talade om att hon gått i skogarna och flåhackat hela somrar, och satt upp en skogs hydda där hon ligger många nätter, men de sade hon hade en gubbe hos sig "Dala Pettern" han berömdes, han var henne behjälplig vid flåhacket och delade husrum med henne om nätterna. Ett hennes storlek och stycka som kvinna, och hennes fästing i livet ställde henne i folks ögon, en som fick gå sin väg för sig själv, men hon var inte den som tappade sugen, och hon lät sig inte nedtrampas, ett som hon hade arbetsförmåga och krusade inte, en flicka hade hon, men den förtrode hon själv upp, som hon sade: Sockenen skall slippa att lägga ut något, sedan hon blivit vuxen kom hon ut och tog plats hos andra. På äldre dagar sedan krafterna började att sätta av, började hon att handla med vetebrod, och ut på byggen att sälja.

de kvinnor som hade denne näringssken benämndes käpekärningar de vandrade ikring i byggsorna, men var och en hade sitt distrikt. dessa ambulansande försälgerskor voro lätt igenkända när de voro på vandringar, med sina stora bakbogar en på var armen, och i det mesta på årstiderna hade de schal över huvudet och kastad över ryggen och var lång och hängde över bågarna, schalen var fäst i hof under baken med en stor fästnål s. k. "fästman".

När blomman kom var hon välkommen i bondgårdar såväl som stugor, kom ^{hon} in i en bondgård vid måltids dags. så fick hon sitta till folket ätit sedan blev hon i bjuden till bords, gästfriheten var så utvecklade på den tiden, och så fick mor i gården höra ^{hög} de hade det ute ikring i byggsolen, för hon hade alltid något att berätta och hon kunde ge lite upplysning om familjernas förhållanden. om söner i den eller den gården, som skulle kunna bli ett godt parti till mors dottrar och blomman var god att ge lite fingervisning, och så kunde en fläskbit från mors skafferis stinka ner i blommas korg, och gärna köptes lite vetebröd, fastän de bakade i varje gård, men de försade vetebrädet till stugor.

29. Och då var de alltid lite nykommet med färskvetebröd, och så vill möta och fester i frilyften, och vid spalornas enar, var kagekärningornas verksamhets fält.

Thorna skaffade sig järdstuga på Ballingslövs bys ytterområde i gränsen till Tockarps bys ägor. In en enkel backstuga, hade hon två rum, och förestugakvist, men rent och snyggt både ute och inne, en liten have utomför stugan, som om sommaren jorden hade med lavendel, isop, munkehatta, fingerlutor, löjmanthjärta, här i denna stuga hade Thorna sina vilostunder efter sina utfärer i byggena. Ja nu har Thorna för många år sedan sått sina korgar från sig.

En skildring av allmogelivet för några tiotals år sedan.